

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. g تابع همانی است، پس ورودی و خروجی آن با هم برابر است:

$$\frac{k}{2} = 1 \Rightarrow k = 2, m - 1 = 2 \Rightarrow m = 3, z^2 = 4 \Rightarrow z = \pm 2 \xrightarrow{z > 0} z = 2$$

f تابع ثابت است، پس تمام خروجی‌ها با هم برابرند:

$$t - 2 = 10 \Rightarrow t = 12, |n| = 10 \Rightarrow n = \pm 10 \xrightarrow{n < 0} n = -10$$

$$\Rightarrow \frac{m + k - z}{t + n} = \frac{3 + 2 - 2}{12 - 10} = \frac{3}{2} = 1.5$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای حل این سؤال ابتدا $f\left(\frac{5}{2}\right)$ را محاسبه می‌کنیم که چون $\frac{5}{2}$ عددی در بازه‌ی $2 \leq x < 4$ است

$$f\left(\frac{5}{2}\right) = \frac{5}{2} - 2 = \frac{1}{2}$$

از ضابطه‌ی $y = x - 2$ کمک می‌گیریم:

$$f\left(\frac{5}{2}\right) - f(16) = \frac{1}{2} - \frac{1}{2} = 0$$

برای به‌دست آوردن $f(16)$ نیز چون ۱۶ در بازه‌ی $x \geq 4$ است، داریم:

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

استدلال انجام شده مغالطه است که روش نتیجه‌گیری نادرست است و نتیجه‌ی می‌تواند درست یا نادرست باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

$$f(a) = 3 \Rightarrow \begin{cases} a + 4 = 3 \Rightarrow a = -1 \\ 3a - b = 3 \xrightarrow{a=-1} -3 - b = 3 \Rightarrow b = -6 \\ a + b = (-1) + (-6) = -7 \end{cases}$$

بنابراین حاصل $a + b$ برابر است با:

$$f = \{(x + 1, 2), (y + x, 6)\}$$

تابع همانی است.

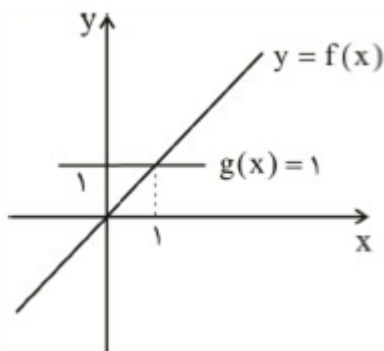
گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

$$\Rightarrow \begin{cases} x + 1 = 2 \Rightarrow x = 1 \\ y + x = 6 \Rightarrow y + 1 = 6 \Rightarrow y = 5 \end{cases}$$

$$\frac{2x}{y-1} = \frac{2(1)}{5-1} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

در نتیجه خواهیم داشت:

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به نمودارهای رسم شده داریم:

$$\begin{cases} f(x) = x \\ g(x) = 1 \end{cases} \Rightarrow f(-1) + g(-1) = -1 + 1 = 0$$

۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ضابطه تابع همانی $f(x) = x$ است و لذا داریم:

$$f(e) + f(z) = 0 \Rightarrow e + z = 0 \quad (1)$$

$$\begin{cases} e + z = 0 \\ e - z = 4 \end{cases}$$

$$2e = 4 \Rightarrow e = 2 \xrightarrow{(1)} 2 + z = 0 \Rightarrow z = -2$$

$$\frac{e \times z}{2} = \frac{2 \times (-2)}{2} = -2$$

۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ضابطه تابع همانی به صورت $f(x) = x$ و ضابطه تابع ثابت به صورت $g(x) = c$ است. نمودار این دو تابع یکدیگر را در نقطه $(-3, -3)$ قطع می کنند، داریم:

$$g(-3) = -3 \xrightarrow{c=-3} g(x) = -3$$

ضابطه تابع ثابت به صورت $g(x) = -3$ است، حال داریم:

$$g(\sqrt{2}) + f(\sqrt{2}) = -3 + \sqrt{2} = \sqrt{2} - 3$$

۱۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چون گفته شده است تابع همانی است و دامنه را خواسته، یعنی مؤلفه های اول و دوم یکسان است. بنابراین:

$$f = \{(6, 6), (4, 4), (1, 1)\} \Rightarrow D_f = \{6, 4, 1\}$$

۱۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

$$x^2 - 2x + 5 = x^2 - 2(x - 1) + 3$$

$$x^2 - 2x + 5 = x^2 - 2x + 2 + 3 \Rightarrow x^2 - x^2 = 0 \Rightarrow x^2 \cdot (x^2 - 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \Rightarrow (5, 5) \\ x = 1 \Rightarrow (4, 4) \\ x = -1 \Rightarrow (8, 8) \end{cases}$$

$$f = \{(5, 5), (4, 4), (8, 8)\}$$

$$\text{برد} = \text{حاصل جمع عضوهای مجموعه ی برد} = 5 + 4 + 8 = 17$$

۱۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تابع $f(x) = c$ که در آن مجموعه $R = \{c\}$ برد تابع است، تابع ثابت می نامند.

$$f(x) = 3f(5) - 8 \xrightarrow{f(x)=c} c = 3c - 8 \Rightarrow 2c = 8 \Rightarrow c = 4$$

$$f(x) = 4 \Rightarrow \frac{1}{4} f(-1) = \frac{1}{4} \times 4 = 1$$

۱۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر طرفین یک نامساوی را بر یک عدد منفی تقسیم کنیم، جهت آن نامساوی عوض می شود. در این سؤال چون علامت عدد c مشخص نیست، پس مرحله ی ۳ الزاماً صحیح نیست و ممکن است جهت نامساوی عوض شود.

۱۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ایراد استدلال سایر گزینه ها:

$$\sqrt{20} = \sqrt{4 \times 5} = 2\sqrt{5} \Rightarrow \sqrt{20} \neq 2\sqrt{10} \quad \text{گزینه ی ۱:}$$

$$(2 + 3 \times 4)^2 = 2^2 + (3 \times 4)^2 + 2 \times 2 \times 3 \times 4 = 196 \quad \text{گزینه ی ۲:}$$

$$(2 \times 5 - 3 \times 2)(3 - 8) = 2 \times 5 \times 3 - 2 \times 5 \times 8 - 3 \times 2 \times 3 + 3 \times 2 \times 8 = -20 \quad \text{گزینه ی ۳:}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ضابطه‌ی تابع همانی به صورت $f(x) = x$ است، یعنی دامنه و برد تابع با هم برابرند:

$$4 = 2m \Rightarrow m = \frac{4}{2} = 2$$

$$2m = n - 1 \xrightarrow{m=2} 2(2) = n - 1 \Rightarrow 4 + 1 = n \Rightarrow n = 5$$

ضابطه‌ی تابع ثابت به صورت $f(x) = c$ است یعنی برد تابع تک‌عضوی است:

$$4 - m = p \xrightarrow{m=2} 4 - 2 = p \Rightarrow p = 2$$

$$m + n + p = 2 + 5 + 2 = 9$$

پس:

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در استدلال گزینه‌ی ۱ باید به صورت زیر بنویسیم:

$$a^2 < b^2 \Rightarrow |a| < |b| \Rightarrow 2|a| < 2|b|$$

برای مقادیر $a = 1$ و $b = -2$ ، استدلال گزینه‌ی ۱ نادرست است.

سایر استدلال‌ها درست هستند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اگر دو عدد را x و y بگیریم، مکعبات دو عدد x^3 و y^3 ، مجموع مکعبات دو عدد $x^3 + y^3$ ، مجموع دو

عدد $x + y$ و مکعب مجموع آن دو $(x + y)^3$ خواهد بود، در نتیجه بازنویسی عبارت به زبان ریاضی به صورت

$$x^3 + y^3 \geq (x + y)^3 \text{ است.}$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

$$-2 - 1 - 1 - 1 + 2 = -3$$
$$1 < \frac{1}{2}, \quad 1 < |-2| = 2, \quad 1 = |-1|, \text{ پس داریم:}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

$$f(x) = x \Rightarrow x(cx + 3) = 2x^2 + ax + b \Rightarrow cx^2 + 3x = 2x^2 + ax + b$$

$$\Rightarrow c = 2, a = 3, b = 0 \Rightarrow a + c - b = 5$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. استدلال این که از $p \Rightarrow q$ و p عبارت q نتیجه می‌شود را قیاس استثنایی می‌گویند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) اندک اندک اصالت خود را از دست دادند. (فکری)

ب) در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند. (ادبی)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت صورت سؤال، بیانگر این مفهوم است که «گوشه‌گیری از خلق و انزوا موجب کمال و ارزشمندی

انسان می‌شود»، این مفهوم در ابیات مرتبط مشهود است.

مفهوم بیت گزینه‌ی «۴»: توصیه به حرکت و تلاش برای رسیدن به مقصود (نکوهش انزوا و گوشه‌گیری)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱) تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی / تذکره دولتشاه: دولتشاه سمرقندی / نحفه الاحرار: جامی

۲) نفحات الانس: جامی / بهارستان: جامی / تذکره الاولیا: عطار

۳) تحفه الاحرار: جامی / جامع التواریخ: خواجه رشیدالدین فضل الله / مرصادالعباد: نجم‌الدین رازی.

۴) رساله‌ی دلگشا، اخلاق الاشراف و صد پند همگی از عبید زاکانی هستند.

۲۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت صورت سؤال و بیت دوم، هر دو، فواید اختیار صبر است؛ صبر اگرچه دشوار است ولی ثمرات فراوان دارد.

۲۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۲۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۲): بلاکشی عاشق بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جان‌فشانی عاشق در راه عشق

(۲) اغراق در وصف زیبایی معشوق

(۴) کمال‌بخشی عشق به وجود عاشق

۲۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک همه‌ی گزینه‌ها:

همه موجودات در حال ستایش خداوند هستند.

گزینه ۴: مفهوم این بیت این است که تسبیح با زبان ظاهری نیست و گرنه افراد بی‌زبان (لال) قادر به تسبیح خدا نبودند.

۲۸

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

تَدِلَت	وَّ چَ گونسـ	ش کِ چو نی	تُ چِ پَر سیـ
-UU	-- UU	-- UU	-- UU
فعلن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

۲۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تصویر بیت سؤال و گزینه‌ی پاسخ، فرا رسیدن شب از پی روز (تبدیل شدن روز به شبی تیره و سیاه) است. تصویر ابیات دیگر به ترتیب عبارت است از:

(۱) گاهی ماه نقره‌فام و گاه خورشید طلایی در آسمان می‌درخشد.

(۲) تصویر روز و شب

(۴) فرا رسیدن صبح

خط عروضی مصراع ۱	پ د ر * نی	ک د ل * مُش	ف ق * با نی	ک پ سَر
نشانه‌های هجایی	_ _ U U	_ _ U U	_ _ U U	_ U U
وزن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعِلن

خط عروضی مصراع ۱	ف ه م ک ن گر	م و م نی فض	ل ا می رل	م و م نین
نشانه‌های هجایی	_ _ U _	_ _ U _	_ _ U _	_ U _
وزن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعِلن

خط عروضی مصراع ۱	ش د م ه تا	با ن من	رو ی ت در	چ ر خ حُسن
نشانه‌های هجایی	_ U U _	_ _ U _	_ U U _	_ U _
وزن	مفتعلن	فاعِلن	مفتعلن	فاعِلن

خط عروضی مصراع ۱	آن چ ب غف	ل ت گ د ش ت	عم ر ن خان	دم
نشانه‌های هجایی	_ U U _	U _ U _	_ U U _	_
وزن	مفتعلن	فاعلات	مفتعلن	فع

خط عروضی مصراع ۱	ش ه ر ب دی	وا ن س ری	در س ر هر	ما ه ش دم
نشانه‌های هجایی	_ U U _	_ U U _	_ U U _	_ U U _
وزن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

خط عروضی مصراع ۱	خ ن کان می	ر ک او را	چ ت حُر ری	س ت ا سیر *
نشانه‌های هجایی	_ _ U U	_ _ U U	_ _ U U	_ U U
وزن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعِلن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۲، انتخاب غم عشق و غم عشق را به خویشاوندی برگزیدن و آن را مایه شادی و نشاط خود دانستن است. بررسی گزینه‌های دیگر:

(۱) ماتم‌زده، انگیزه شادی و سرور ندارد.

(۲) رنج دوری و فراق معشوق را حتی در وصل هم نمی‌توان فراموش کرد.

(۴) ستایش معشوق (شادی اهل مجلس به وجود توست و هر که تو را شاد نخواهد، دلش جای غم باد!)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۳۲

وزن همه ابیات، (فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن) است؛ به‌جز بیت گزینه ۴ که (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن) است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۳۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۳۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معانی این واژه: انگشت - سرانگشت (مفهوم بیت: همه امور را از خدا بدان) ۳۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۳۶

«مکاتیب» مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست که سبک نثر وی را بیش‌تر و بهتر نشان می‌دهد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی از ویژگی‌های فکری شعر سبک عراقی است. ۳۷

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بعد از حمله مغول نیاز به سخنان آرام‌بخش و توجه به امور اخروی بیشتر شد و این امر باعث رواج بیشتر ۳۸

تصوف شد. برخی اندیشه‌ها، از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر به همین دلیل در شعر عراقی رواج بیشتری یافتند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: ویژگی زبانی شعر سبک عراقی

گزینه ۳: ویژگی فکری نثر دوره عراقی

گزینه ۴: ویژگی فکری شعر سبک هندی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۳۹

گزینه‌ی (ب) از ویژگی‌های سبک هندی نیست، چون شعر یک هندی، شعری معناگراست، نه صورت‌گرا.

گزینه‌ی (ج) از ویژگی‌های ادبی شعر این دوره است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. موضوع ابیات: ۴۰

الف) برتری عشق بر عقل

ب) اهمیت عقل

ج) رضایت دادن به تقدیر

د) گرایش به شادی و خوش‌باشی

ه) نکوهش دنیا (رواج روحیه عرفانی و اخلاقی)

مفاهیم مطرح در ابیات ب و د از موضوعات فکری سبک عراقی نیستند و به سبک خراسانی تعلق دارند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مورد ب از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی است و مورد د، از ویژگی‌های ادبی شعر سبک عراقی ۴۱

است، نه فکری.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن بیت گزینه ۳: فعولن فعولن فعولن فَعْل ۴۲

تُ	در	چَش	م	تُق	قا	شُ	پن	هان	زِ	چِشَم
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

وزن سایر ابیات: فعولن فعولن فعولن

وُ	جو	دَم	بِ	تَن	گا	م	دَز	جو	رِ	تن	گی
م	را	مَص	لَ	حَتَّ	نی	ست	لی	کِن	هَ	مان	به
بِ	لغ	زی	د	دَس	تَم	ا	زان	زُل	فِ	مُش	کین
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سه خطای متن و اصلاح آن‌ها: ۴۳

اسلوب فنی — اسلوب ساده / نمونه‌هایی با نثر ساده — نمونه‌هایی با نثر پیچیده / اواخر دوره‌ی مغول — اوایل دوره‌ی مغول

۴۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سبک عراقی، اوج غزل عارفانه و عاشقانه است.

۴۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ملاحسین واعظ کاشفی «کلیه و دمنه» را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را «انوار سهیلی» نامید.

۴۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

این ویژگی از شاخصه‌های ادبی نثر دوره عراقی است.

۴۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آدینه‌ها: مستفعلن (— U —) / بی‌پایان: مفعولن (— — —) /

هیجانی: فَعَلَاتِن (— — U U) / سنگدل: فاعِلن (— U —)

۴۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی (۴) تفکری شادی‌گرایانه وجود دارد که بیشتر در «سبک خراسانی» شاهد آن هستیم، اما در

سایر گزینه‌ها تفکر غم‌گرایانه (غم‌پرستی) دیده می‌شود که از شاخصه‌های مفهومی «سبک عراقی» است.

۴۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشعار پندآموز و اندرزگونه در سبک خراسانی ساده‌اند و جنبه‌ی عملی و دستوری دارند.

۵۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۵۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۵۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۵۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۵۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در ادبیات مدرن به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره‌ی دنیوی و این جهانی پرداخته می‌شود و به

سلوک‌های معنوی و مکاشفات الهی انسان پرداخته نمی‌شود.

۵۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تفاوت راهبری استبداد قومی با استبداد استعماری این است که استبداد قومی با وجود اینکه دارای

هویت غیراسلامی بود به دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند

اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل

اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب (رد گزینه ۲)، چاره‌ای

جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. (رد گزینه ۳)

۵۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقایسه با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند

ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت

مردمی که در دامن فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.

۵۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «توحید»، از خداوند واحدی حکایت دارد که خدای قوم و قبیله خاصی نیست بلکه خداوند همه آدمیان

و پروردگار همه جهان‌هاست. «عقل» در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره‌ی انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

نکته‌ی مهم درسی: فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر در فرهنگ‌های دینی، افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند، بلکه نفس‌پرستی خویش را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند، فرعون از خواسته‌های نفسانی خود تبعیت می‌کرد و از دیگران می‌خواست که از او پیروی کنند. او ناگزیر بود خود را در زمره خدایان معرفی کند تا بتواند موقعیت و رفتار ظالمانه خود توجیه نماید ولی انسان مدرن خواسته‌های دنیوی و این جهانی خود را بدون آنکه نیازی به توجیه الهی و آسمانی داشته باشد به رسمیت می‌شناسد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

اومانیسم در بخش‌های مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر، ادبیات و حقوق بروز یافته است. بنابراین تغییر رویکرد و تفاوت میان هنر قرون وسطی و هنر عصر مدرن به اومانیسم که از نتایج منطقی سکولاریسم است، باز می‌گردد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در فرهنگ‌های دینی، آدمیان، ابعاد نفسانی و دنیوی خود را در سایه‌ی ابعاد معنوی خویش پی می‌گیرند و اگر افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند، بلکه نفس‌پرستی خود را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند. اومانیسم از نتایج منطقی سکولاریسم است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از پوشش مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. انقلاب اسلامی ایران، نقطه‌ی عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در دوران خلافت، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی دوباره در جامعه‌ی اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت در جامعه‌ی اسلامی را براساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل داد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. روشنگری در معنای خاص در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب، شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه‌ی آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: درست - درست

گزینه‌ی ۲: درست - درست

گزینه‌ی ۳: نادرست - نادرست: روشنگری در معنای خاص (نه معنای عام) ناظر به مبنای معرفت‌شناختی پذیرفته شده در فرهنگ غرب است. روشنگری در معنای خاص، هنگامی که با شناخت حسی همراه باشد، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آید. (روشنگری عقل‌گرایانه به دین بدون شریعت و مذهب یا دئیسم ختم می‌شود).

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر یک موضوع را بتوان با چند حس دریافت کرد، دریافت ما قوی‌تر می‌شود.

(دریافت چند حسی از دریافت تک حسی قوی‌تر است). سایر گزینه‌ها به دریافت تک حسی اشاره دارند. در گزینه‌ی دوم حس شنوایی و بینایی با هم درگیر شده است.

۶۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اینکه نوجوان نسبت به رفتارهای دیگران حساس است و زود عصبانی می‌شود و از کوره درمی‌رود، به علت تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی است. احساس منحصر به فرد بودن نوجوان، به علت عدم پختگی در به کارگیری توانایی‌های شناختی است.

نوجوانی که بیشتر دوست دارد کنار همسالان و دوستان خود باشد، به علت افزایش نیاز به استقلال است که ناشی از رشد اجتماعی است.

۶۸

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در هر موقعیت ردیابی هر دو خطا ممکن است رخ بدهد. اینکه از دست دادن را فدای هشدار کاذب کنیم و یا برعکس، بستگی به اهمیت تکلیف دارد تکالیف مهم‌تر با هشدار کاذب همراه است.

۶۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. روان‌شناسان رشد معتقدند ویژگی‌های افراد و تغییراتی که در طول زندگی، از دوره‌ی جنینی تا دوره‌ی سالمندی در افراد رخ می‌دهد، می‌تواند معلول دو دسته عوامل وراثتی و محیطی باشد. یادگیری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد. گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به عوامل وراثتی که از قبل در فرد نهفته هستند همچون ذات فرد و موجود اشاره دارند. اما گزینه‌ی «۳» به تأثیر همنشین و عوامل محیطی در شکل‌گیری عزت نفس اشاره می‌کند.

۷۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. الف) دریافت قوی‌تر برخی از اندام‌های حسی به دلیل از دست رفتن اندام‌های دیگر، به مفهوم «جبران حسی» مربوط است، نه به محرومیت حسی. در محرومیت حسی اندام‌ها سالم هستند، ولی هیچ محرک خارجی وجود ندارد که آن‌ها را تحریک کند. ب) در خطاهای ادراکی آنچه حس می‌کنیم (واقعیت)، با آنچه ادراک یا تفسیر می‌کنیم، مطابقت ندارد. (در خطای شناختی به دلیل تعداد زیاد خطاهای ادراکی، باورهای غلط وارد نظام شناختی فرد شده است). ج) وقتی محرک هدف وجود دارد، ولی فرد آن را دریافت یا اعلام نمی‌کند، محرک هدف را از دست داده است. (بودن یا نبودن محرک‌های انحرافی، تأثیری در این موضوع ندارد). (درس ۳)

۷۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه ۲ از عوامل ایجاد تمرکز است. کارکردهای توجه: ۱) ردیابی درست علامت ۲) گوش‌به‌زنگی ۳) جست‌وجو

۷۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موضوع مورد توجه اگر به لحاظ معنایی، شرایط متنوع و جذابی داشته باشد، عادت را از بین می‌برد.

۷۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هر چند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای این که شناخت به اخلاق منتهی شود، در ابتدا باید به عقاید و باورهای فرد تبدیل شود. این فرد می‌داند دروغ گفتن کار بدی است، پس شناخت در او صورت گرفته، اما آن‌را در رفتار خود بروز نمی‌دهد، زیرا شناخت او تبدیل به باورهایش نشده و در واقع اخلاق شکل نگرفته است. گزینه‌ی ۴ نادرست است، منظور از رشد اخلاقی همان انجام عمل اخلاقی است.

۷۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر چند شیء در کنار یک‌دیگر باشند، ما آن‌ها را به صورت یک گروه ادراک می‌کنیم که بیانگر قانون مجاورت است.

تمایل به کامل دیدن اشیاء یا تصاویر ناقص (در این جا کامل دیدن چهره‌ی مرد روستایی) اشاره به قانون تکمیل دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۷۵

الف) یافتن روستی در قفسه‌ای پر از روستی به تعداد عوامل انحرافی اشاره دارد، تعداد عوامل انحرافی، زمانی بر جست‌وجوی هدف تأثیر می‌گذارد که محرک هدف را در میان تعدادی محرک مزاحم (انحرافی) جست‌وجو کنیم.

ب) یافتن یک کیف آبی در بین کیف‌های مشکی، ویژگی‌های منحصربه‌فرد است. ویژگی‌های منحصربه‌فرد، زمانی بر جست‌وجوی هدف تأثیر می‌گذارد که محرک هدف را با توجه به خصوصیات مشخص آن (مثل اندازه، شکل، رنگ و جهت آن) جست‌وجو کنیم.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عوامل محیطی در بیرون از فرد وجود دارد و بر نحوه‌ی بروز تغییرات در جنبه‌ها و در مراحل مختلف رشد تأثیرگذار است. ۷۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۷۷

کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشت مانند بالا رفتن از پله‌ها هستند. سپس مهارت حرکات ظریف هم‌چون بستن بند کفش را به‌دست می‌آورند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند؛ در حالی که مبنای استدلال در دوره‌ی کودکی واقعیت‌های ملموس و بیرونی است. ۷۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۷۹

عبارت «فقط به مصالح خود اهمیت می‌دهم و مسائل دیگران به من مربوط نیست» مربوط به رشد درک اخلاقی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ریش یا پختگی به معنای آمادگی زیستی است که خود دارای برنامه‌ی رشد طبیعی و منظمی است. ۸۰

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ما کاناو فیه: آنچه در آن بوده‌اند (حذف ۱ و ۲ و ۳) / علینا أن نَعْلَمَ: باید [بر ماست] که بدانیم (حذف ۳) / یَظُنُّ: گمان [تصور] می‌کنند (حذف ۱ و ۲) / إنْ کُنَّا نقدر: اگر می‌توانستیم (حذف ۱ و ۳) ۸۱

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یومٌ (نکره و بدون اسم اشاره): روزی، یک روز (حذف ۱ و ۲ و ۳) / ممّا (من + ما): از آنچه، از چیزی که (حذف ۱ و ۲) ۸۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۸۳

ترجمه‌ی کلمات مهم: لَمَّا: وقتی که / حَزَنْتُ: ناراحت کرد / غَرَمْتُ: تصمیم گرفتم

بررسی سایر گزینه‌ها

۲) حرفی می‌زنم (— حرفی زدم، «قُلْتُ» ماضی است.) / خوب (— صمیمی) / ناراحت می‌کند «حَزَنْتُ» ماضی است. / می‌خواهم (— تصمیم گرفتم)

۳) چون (— وقتی که) / دوستی صمیمی (— دوست صمیمی‌ام، ضمیر «ی» ترجمه نشده است.)

۴) «لَمَّا» ترجمه نشده است. / خوب (مانند گزینه‌ی ۲) / «بسیار» و «پس» اضافی است. / می‌خواهم (مانند گزینه‌ی ۲) ۸۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

«قد قَدَّم»: تقدیم کرده است (رد گزینه‌ی ۲) / «لی الأستاذ»: استاد به من، استاد برای من (رد گزینه‌ی ۱) / «تُعَلِّمَنی»: به من می‌آموزد، به من یاد می‌دهد (رد گزینه‌ی ۲) / «أَسْتَقْبِیْهُ»: مضارع باب استفعال: زشت (ناپسند) می‌دارم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «یقال»: مضارع مجهول: گفته شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴) ۸۵

«يُعْطِيهِ اللَّهُ» (فعل شرط): خداوند به او اعطا کند (رد گزینه‌های «۱ و ۲»)/ «نِعْمًا كَثِيرَةً»: نعمت‌های زیادی (رد سایر گزینه‌ها)/ «فَعَلِيهِ أَنْ يَسَاعِدَ»: بر اوست که کمک کند، بر او واجب است که یاری رساند/ «أَقْرَبَاءَهُ الْفُقَرَاءُ»: نزدیکان نیازمندش، نزدیکان نیازمند خود (رد گزینه‌های «۲ و ۴»)

«انسان خطاکاری که می‌خواهد از شرّ گناهانش و عیب‌هایش رهایی یابد، به پندهای شایستگان، گوش می‌دهد. پس تلاش می‌کند که کارهای زشت خود را اصلاح «جبران» کند. پایبندی به راستگویی از ویژگی‌هایی است که انسان را از انجام دادن گناهان و خارج شدن از بندگی خدا دور می‌کند. صداقت «راستگویی» با خدا هنگام خالص کردن کارها برایش آشکار می‌شود و صداقت «راستگویی» با مردم این است که بنده از دروغ گفتن به دیگران خودداری کند. پس هر کس به برادرش سخنی بگوید، در حالی که به او دروغ می‌گوید، گمان نکند که در دنیا و آخرت به رستگاری می‌رسد.» بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - هر کس برای خدا خالص شود و برای به دست آوردن خشنودیش، کارهای نیک را انجام دهد؛ پس با خدا صادق است.

(۲) درست - خطاکارِ پشیمان برای اینکه انجام دادن گناهان را رها کند، پایبند به راستگویی می‌شود.

(۳) درست - اندرزه‌های انسان دانا برای کسی که می‌خواهد به راه خدا بازگردد، سودمند می‌باشد.

(۴) نادرست - دروغگو، در دنیا و آخرت رستگار خواهد شد و به خوشبختی خواهد رسید. (دروغگو، در دنیا و آخرت رستگار نخواهد شد)

(۱) درست - گوش دادن پندهای بزرگان باایمان، موجب می‌شود که خود را از شرّ عیب‌های بزرگمان نجات دهیم.

(۲) نادرست - اگر بنده پشیمان بخواهد از شرّ گناهان رهایی یابد، شروع به نصیحت دیگران می‌کند. (اگر بنده پشیمان بخواهد از شرّ گناهان رهایی یابد، به نصیحت شایستگان گوش فرا می‌دهد)

(۳) درست - رستگاری دور است از کسی که به بقیه مردم، بسیار دروغ می‌گوید تا به همه اهدافش برسد.

(۴) درست - کسی که دوست دارد که با مردم صادق «راستگو» باشد، از دروغ گفتن به کسانی که با آنها زندگی می‌کند، پرهیز «دوری» می‌کند!

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «الْمُخْطِئُ» نقش صفت را برای «الْمَرْءُ» دارد و هرگز خبر نیست «انسان خطاکاری که می‌خواهد از شرّ گناهانش و عیب‌هایش رهایی یابد، به پندهای شایستگان گوش می‌دهد.»

- (الف) فعل شرط
(ب) ادات ناصبه + فعل مضارع
(ج) فعل امر و نهی غایب و متکلم
(د) فعل مضارع + اسم نکره + فعل مضارع
(هـ) لیت و لعلّ + فعل مضارع

(۳) «إِنْ» است و ادات شرط نیست بنابراین مضارع التزامی ندارد. رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) لَکِی نستمع: تا گوش کنیم.
(۲) بعد «لیت» فعل مضارع آمده است: ای کاش به کار ببرد.
(۴) لام امر که بر سر متکلم آمده است (لنساعد): باید کمک کنیم.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. صورت سؤال، کلمه‌ی «تلمیذ» را می‌خواهد که شبیه یک اسم نکره (همراه با «ی» و «یک») ترجمه شود، در گزینه‌ی «۳»، چون بعد از «التلمیذ»، «الذی» آمده است، این کلمه همراه با «ی» ترجمه می‌شود (دانش‌آموزی که درس‌هایش را به دقت کامل مطالعه نمی‌کند، شایسته نیست که توقع موفقیت داشته باشد!) نکات مهم درسی:

هرگاه بعد از یک اسم معرفه، «الذی، الّتی، الذّین» بیاید، اسم معرفه عموماً شبیه یک اسم نکره (همراه با «ی» و «یک») ترجمه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: «التلمیذ» معرفه است و به‌صورت نکره ترجمه نمی‌شود (دانش‌آموز غایب بود)
گزینه‌ی «۲»: در این جمله نیز «التلمیذ» معرفه است و به‌صورت نکره ترجمه نمی‌شود (دانش‌آموز همان کسی است که دقت کنید که بین «التلمیذ» و «الذی»، ضمیر «هو» آمده است، پس «التلمیذ» به شکل نکره ترجمه نمی‌شود.
گزینه‌ی «۴»: با اینکه «تلمیذاً» در این عبارت نکره است، اما به‌صورت معرفه ترجمه می‌شود، زیرا معدود اعداد اگر نکره هم باشند، به‌صورت معرفه ترجمه می‌شوند (بیست و سه دانش‌آموز در کلاس ما)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «صدیقین» بار اول به‌صورت نکره آمده است و بار دوم همراه با «ال» تکرار شده است (الصدیقان)، بنابراین «ال» معنای اشاره (این، آن) می‌دهد. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: هرچند که کلمه‌ی «طائره» در ابتدا به‌صورت نکره ظاهر شده و در ادامه با «ال» آمده است، اما آنچه باعث شده در ترجمه از صفت اشاره استفاده کنیم، اسم اشاره‌ی «تلک» است، نه حرف «ال»!

گزینه‌ی «۲»: کلمه‌ی «قلم» در ابتدا به شکل مفرد آمده و در ادامه، جمع این واژه به شکل «الأقلام» آمده است، بنابراین «ال» معنای اشاره ندارد.

گزینه‌ی «۳»: برعکس اسلوبی که دربارهِی ترجمه‌ی «ال» آموخته‌ایم، در این‌جا، ابتدا «الشارع» به‌صورت معرفه آمده و سپس به شکل نکره (شارع) تکرار شده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی «۲»، جواب شرط «إِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ» از نوع جمله‌ی اسمیه است. تشریح سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها «أَطِيعُوا، يُسَاعِدْكَ، لَنْ يَذُوقَ» همگی جواب شرط از نوع فعل هستند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «مَنْ»: از ادوات شرط / «يَتَوَكَّلْ»: فعل شرط / «فَهُوَ حَسْبُهُ»: جواب شرط (جمله‌ی اسمیه) تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: «مَنْ» به معنی «چه کسی» اسم استفهام (پرسشی) است. (چه کسی ما را از آرامگاه‌هایمان برانگیخت؟)

گزینه‌ی «۳»: «مَا» به معنی «آنچه» اسم موصول است. (آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن خداست.)

گزینه‌ی «۴»: «مَا» به معنی «آنچه» اسم موصول است. (آنچه نزد شماست، از بین می‌رود و آنچه نزد خداوند است، پایدار است.)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

توضیح: سؤال فعلی را می‌خواهد که در دو زمان ترجمه شود، فعل شرط و جواب شرط اگر ماضی باشند جایز هستند ماضی یا مضارع ترجمه شوند.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «تَفْعَلُوا»: فعل شرط و تَجِدُوا: جواب شرط، هر دو مضارع

(۲) جمله شرطی نیست، زیرا یک فعل دارد. «مَا أَظْلَمَ»: فعل تعجب: چقدر ستمکار است!

(۳) «سَارَ»: فعل شرط، ماضی. «مَا نَدِمَ»: جواب شرط، ماضی.

(۴) «مَنْ»: موصول است، زیرا بر سر جمله‌ی دوم که با هو شروع شده «فَ» جزاء شرط نیامده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «ما» در این عبارت به معنای «آنچه» است و از آن جایی که «خیر لکم» جمله‌ی اسمیه است، تنها در صورتی می‌توانست جواب شرط باشد که حرف «ف» بر سر آن می‌آمد. معنای عبارت: «آنچه استاد برای اصلاح کارهایتان به شما می‌گوید، برایتان بهتر است!» تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «أردتم» فعل شرط و «أحسنوا» جواب شرط است.

گزینه‌ی «۲»: «یستمع» فعل شرط و «یجد» جواب شرط است.

گزینه‌ی «۳»: «تمطر» فعل شرط و «الطرق مسدوده» جواب شرط است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «ما» در این گزینه از نوع نافییه است و این را می‌توان از ترجمه عبارت فهمید: «دوستم را در مدرسه ندیدم هنگامی که به آنجا رسیدم.» ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) هرکس در مسابقه پایانی گلی را به ثمر برساند، هزار دلار دریافت می‌کند.

(۲) هرآنچه که از نیکی‌ها در دنیا انجام بدهی، آنها را ذخیری در آخرت می‌یابی.

(۴) هرکس ارزش خود را در دنیا بداند آن را با گناهان آلوده نمی‌کند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «مؤلف» صحیح است، زیرا در این عبارت اسم فاعل است نه اسم مفعول. / «فارسی» تلفظ درست آن می‌باشد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«لن» فقط بر سر فعل مضارع می‌آید و با ماضی نمی‌آید، اما در این گزینه همراه با فعل «یئسوا» آمده که ماضی است. دقت کنید «ب» در فعل «یئس» جزئی از ریشه‌ی فعل است و نشانه‌ی مضارع نیست. (مضارع این فعل به صورت «یئأس» می‌آید).

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

هرگاه پس از یک اسم معرفه‌ی «ال» دار، موصول خاص (الذی، الّتی، الذّین و ...) بیاید، آن اسم معرفه، شبیه اسم‌های نکره (همراه با «ی») ترجمه می‌شود: (المفردات الّتی ...، واژگانی که ...)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

نکته‌ی مهم درسی:

جواب شرط اگر جمله‌ی اسمیه یا فعل امر و نهی باشد، حتماً باید با حرف «ف» شروع شود.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: «من» ادات شرط، «یستغفر» فعل شرط و «یدخل» جواب شرط است که به درستی رعایت شده و نیازی به آوردن حرف «ف» هم نیست.

گزینه‌ی «۲»: «من» ادات شرط، «لا یتفکر» فعل شرط و «یعمل» جواب شرط است و نیازی به آوردن حرف «ف» هم نیست.

گزینه‌ی «۳»: دقت کنید اگر قرار بود «هو النبی الأکرم» جواب شرط باشد، در ابتدایش باید حرف «ف» می‌آمد، بنابراین جواب شرط نیست، ترجمه: «کسی که برانگیخته شد تا بزرگواری‌های اخلاق را کامل کند (او) پیامبر اکرم بود (است).» («من» موصولی داریم).

گزینه‌ی «۴»: «من» ادات شرط، «جتهد» فعل شرط و «لا یندم» جواب شرط و مضارع منفی است و نیازی به آوردن حرف «ف» هم نیست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تغییر قبله مسلمانان از بیت‌المقدس به سوی مکه، یکی دیگر از اقداماتی بود که به فرمان الهی و در پی بهانه‌جویی-یهودیان انجام گرفت.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پیمان عقبه‌ی دوم، بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود، زیرا شمار قابل توجهی از اعضای قبیله‌های مختلف، به ویژه اوس و خزرج، در آن حضور داشتند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این عبارت درباره ابوبکر بن ابی قحافه و دوران خلافت اوست. ۱۰۳

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در سال نخست هجرت، به دنبال نزول آیات جهاد، رسول خدا (ص) تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت. در اواخر همان سال، مسلمانان چندین عملیات نظامی و اطلاعاتی محدود در خارج از مدینه انجام دادند. یکی از اهداف این عملیات، تهدید مسیر تجارت مشرکان مکه به شام و کسب غنیمت بود، زیرا آنان اموال مهاجران مسلمان را تصرف و غارت کرده بودند. (درس ۴ ص ۳۷) ۱۰۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۰۵

خلیفه دوم (عمر) پیش از مرگ شورایی شش نفره تشکیل داد و اعضای آن را مأمور کرد تا یک نفر را از میان خود به خلافت برگزینند. گفتگوهای میان اعضای شورا به گونه‌ای پیش رفت که سرانجام عثمان بن عفان به عنوان خلیفه سوم انتخاب شد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پس از عثمان، مردم در مدینه به اصرار از علی (ع) خواستند که خلافت را بپذیرد و با آن حضرت بیعت کردند. ۱۰۶

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برخی مسلمانان، از جمله طلحه و زبیر به شیوه توزیع بیت‌المال از سوی حضرت علی (ع) اعتراض کردند و از آن حضرت خواستند که عرب و قریش را برتر از عجم و موالی قرار دهد. اما امام این کار را ستمگرانه دانست. ۱۰۷

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پیمان عقبه دوم، بیانگر نفوذ و گسترش چشم‌گیر اسلام در یثرب بود؛ زیرا شمار قابل توجهی از اعضای قبیله‌های مختلف، به ویژه اوس و خزرج، در آن حضور داشتند. ۱۰۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها: ۱۰۹

۲) نزول سوره‌ی براءت: سال نهم هجرت

نشر اسلام در میان قبیله‌های منطقه‌ی حجاز: پس از غزوه‌ی خندق (سال پنجم هجرت)

۳) وقوع جنگ احزاب: سال پنجم هجرت

تغییر قبیله‌ی مسلمانان از بیت‌المقدس به سوی مکه: سال دوم هجرت

۴) مسلمان شدن تعدادی از حاکمان محلی در گوشه و کنار شبه جزیره‌ی عربستان: سال‌های هفتم و هشتم هجرت

نقض پیمان حدیبیه توسط قریش: سال هشتم هجرت

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در مراسم حج سال سیزدهم بعثت، ۷۳ مرد و دو زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا (ص) پیمانی بستند که به عقبه‌ی دوم مشهور است. در نتیجه‌ی پیمان عقبه‌ی دوم، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به وجود آمد. ۱۱۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گروه سوم، مخالفان حکومت خلیفه‌ی اول (ابوبکر)، کسانی بودند که ابوبکر را به عنوان خلیفه‌ی پیامبر قبول نداشتند و به طور آشکار از حضرت علی (ع) حمایت می‌کردند. ۱۱۱

از مهم‌ترین رویدادهای دوران خلیفه‌ی دوم، فتوحات مسلمانان در سرزمین‌های مجاور شبه جزیره‌ی عربستان بود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در دوران خلیفه‌ی سوم، بذل و بخشش‌های فراوانی از بیت‌المال به افراد مختلف، به خصوص خاندان بنی‌امیه صورت گرفت. وی محدودیت‌هایی را که عمر برای ثروت‌اندوزی سران قریش ایجاد کرده بود، نادیده گرفت. ۱۱۲

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیشینه‌ی تأسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان عمر بن خطاب، خلیفه‌ی دوم بازمی‌گردد. او به پیشنهاد هرمزان، یکی از فرماندهان اسیر ایرانی، دیوان جُند (سپاه) را در مدینه تشکیل داد. ۱۱۳

۱۱۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. موارد الف و د مربوط به چاله‌های بادی از اشکال کاوشی فرسایش در بیابان می‌باشند و موارد ب و ج نیز مربوط به تپه‌ماسه‌ای از اشکال تراکمی فرسایش در بیابان می‌باشند.

۱۱۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تأثیر انبساط و انقباض در سنگ‌ها —> هوازدگی فیزیکی ایجاد حفره‌های زیرزمینی توسط موش و موریانه —> هوازدگی فیزیکی تأثیر تنفس گیاهان در سنگ‌ها —> هوازدگی شیمیایی

۱۱۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کلوت یا یاردانگ در رسوبات نرم به جا مانده از دریاچه‌های قدیم پدیده می‌آید.

۱۱۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سواحل صخره‌ای مانند ستون‌های سنگی و طاق‌های دریایی در اثر فرسایش (حفر، انتقال و رسوب‌گذاری مواد) به سواحل پست تبدیل می‌شوند.

۱۱۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
الف) دره‌های V شکل معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی، شکل می‌گیرند.
ب) مرحله دوم فرسایش انتقال است.
پ) در هوازدگی شیمیایی، ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها تغییر می‌کند.

۱۱۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فرسایش انحلالی، پدیده‌های فرسایشی چون غارهای طبیعی و چشمه‌های آهکی پدید می‌آورد که در اصطلاح به آن اشکال «کارستی» گفته می‌شود. در ایران اشکال کارستی به ویژه در کوه‌های زاگرس زیاد است.

۱۲۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دره‌های V شکل بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی، شکل می‌گیرند و علت اینکه آنها را با حرف V نام‌گذاری کرده‌اند این است که دامنه‌های پرشیب و تنگ دارند.

۱۲۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ارتفاع کوه‌ها و تپه‌ها و سایر عوارض سطح زمین را نسبت به سطح دریا (سطح متوسط آب‌های آزاد)، محاسبه می‌کنند. درباره‌ی ارتفاع کوه‌ها و تپه‌ها و تفاوت آنها با یکدیگر اتفاق نظری وجود ندارد.

۱۲۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یکی از انواع تپه‌های ماسه‌ای برخانه‌ها هستند. برخانه‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفردی هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند.

۱۲۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
تصویر داده شده گرز دیو یا ستون سنگی را نشان می‌دهد که در عبارت گزینه‌ی ۱ تعریف آن آورده شده است.

۱۲۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فرسایش کاوشی ناشی از حفر مواد که در شکل الف نمایش داده می‌شود، عبارت‌اند از: ستون‌های سنگی دریایی، طاق‌های دریایی و غارها و فرسایش کاوشی ناشی از حفر مواد که در شکل ب نمایش داده می‌شود، عبارت‌اند از: آبسنگ‌های دریایی، جزایر مرجانی و زبانه ماسه‌ای.

۱۲۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف: فرسایش تراکمی	ب: فرسایش کاوشی
ج: کلوت (یاردانگ) نوعی فرسایش کاوشی	د: دشت ریگی (رِگ) نوعی فرسایش کاوشی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر دو مفهوم کلی مابین را به هم اضافه کنیم (مانند دایره‌ی مربع)، در واقع تناقض‌گویی کرده‌ایم و نسبت میان دو مفهوم کلی «موجود» و «دارای ماهیت» عموم و خصوص من وجه است، زیرا هر دو از جهتی اعم و از جهتی اخص هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: نمی‌توان بین یک مفهوم کلی و یک مفهوم جزئی ارتباط (از نسبت‌های چهارگانه) برقرار کرد، اما در کل ارتباط مفهوم کلی و جزئی متناقض نیست.

گزینه‌ی «۳»: اگر دو مفهوم کلی که با هم نسبت تساوی دارند را نقیض کنیم، باز هم تساوی بین آن‌ها برقرار می‌شود.
گزینه‌ی «۴»: اگر دو مفهوم کلی که با هم نسبت عموم و خصوص مطلق دارند را نقیض کنیم، باز هم نسبت عموم و خصوص مطلق بین آن‌ها برقرار می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی دانش‌آموز با هندی و همچنین با نویسنده، عموم و خصوص من وجه است. رابطه‌ی هندی با دانش‌آموز و نویسنده، عموم و خصوص من وجه و رابطه‌ی نویسنده نیز با دانش‌آموز و هندی عموم و خصوص من وجه است. رابطه‌ی جسم با مربع و دایره تباین است. رابطه‌ی انسان با معلم و شاعر عموم و خصوص مطلق و رابطه‌ی اسب نیز با مهره‌دار و علف‌خوار عموم و خصوص مطلق است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر رابطه‌ی میان مفهوم مجهول و تعریف داده شده، عموم و خصوص من وجه باشد؛ یعنی آن دو بعضی مصادیق مشترک دارند و بعضی مصادیق اختصاصی، پس آن تعریف جامع و مانع نخواهد بود. مثلاً اگر در تعریف پرنده بگوئیم حیوان پروازکننده، رابطه‌ی آن‌ها عموم و خصوص من وجه است.

- بعضی پرنده‌ها حیوان پروازکننده هستند. (کبوتر)
- بعضی پرنده‌ها حیوان پروازکننده نیستند. (مرغ)
- بعضی حیوان‌های پروازکننده پرنده هستند. (عقاب، کبوتر)
- بعضی حیوان‌های پروازکننده پرنده نیستند. (مگس، پشه)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در تعریف «مفهومی» با خود مفهوم، در تعریف «از طریق ذکر مصادیق» با مصداق و نمونه‌ی خارجی و در تعریف «لغوی» با لفظ سر و کار داریم.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) در تعریف مفهومی، ویژگی‌های یک مفهوم دسته‌بندی می‌شوند، نه ویژگی‌های یک مصداق.
- ۳) در تعریف مفهومی، به تحلیل یک مفهوم می‌پردازیم.
- ۴) ویژگی منحصر به فرد تعریف (جزء خاص) سبب مانع بودن تعریف می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برای کلمه‌ی «فعل» تعریف این که کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می‌کند نه می‌تواند جامع باشد نه می‌تواند مانع باشد زیرا اگر بخواهیم یک تعریف جامع برای فعل به کار ببریم باید بتوانیم جامعیت بیشتری برای یک فعل به کار ببریم پس این جمله نه مانع از بقیه تعاریف است نه جامع به تعریف فعل.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی گیاه و بی‌مهره و همچنین واجب و مستحب، تباین است. رابطه‌ی موجودی مادی و جاندار، عموم و خصوص مطلق است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهومی که ممکن است یک مصداق خارجی داشته باشد: مانند «مولود کعبه» که کلی است و «مریم» (اشخاص) که جزئی است. مفهومی که ممکن است هیچ مصداق خارجی نداشته باشد: مانند «سیمرغ» که کلی است و «رستم شاهنامه» که جزئی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مصادیق مفاهیم کلی و جزئی، جزئی است.

مصادیق مفاهیم کلی و جزئی، جزئی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مفهوم همان تصور است و در آن حکم و قضاوتی وجود ندارد.

(۲) به همه‌ی افراد و اشیایی که مفهوم بیانگر آن‌هاست، مصداق گفته می‌شود، اعم از اینکه در عالم خارج و یا عالم ذهن وجود داشته باشند.

(۴) مصداق ممکن است مادی نباشد، مانند فرشتگان.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هرگاه بین دو مفهوم کلی مصادیق یک مفهوم عام‌تر و مصادیق دیگری خاص‌تر باشد، نسبت «عموم و خصوص مطلق» شکل می‌گیرد که با دو دایره‌ی متداخل نشان داده می‌شود.

نسبت بین دو مفهوم غیرآلمانی و غیراروپایی نیز عموم و خصوص مطلق است. زیرا: هر غیراروپایی، غیرآلمانی است اما بعضی غیرآلمانی‌ها، غیراروپایی هستند و بعضی غیرآلمانی‌ها، غیراروپایی نیستند (اروپایی غیرآلمانی هستند).
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: در رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق، در همه‌ی موارد، تمام مصادیق مفهوم اخص در مفهوم اعم وجود دارد.
گزینه‌ی ۳: فقط مفهوم اعم مصادیقی دارد که در مفهوم اخص وجود ندارد. آوردن کلمه‌ی «هریک» باعث نادرستی این گزینه شده است.

گزینه‌ی ۴: رابطه‌ی یک مجموعه با زیرمجموعه‌اش لزوماً عموم و خصوص مطلق نیست؛ زیرا ممکن است زیرمجموعه‌های یک مفهوم عام، مفاهیم جزئی باشند. نسبت‌های چهارگانه میان مصادیق دو مفهوم کلی برقرار می‌شوند، نه مفاهیم جزئی.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشریح سایر موارد:

گزینه‌ی ۲: الف) جامع و مانع نیست (ب) دوری است (ج) تعریف بی‌ربط است.

گزینه‌ی ۳: الف) مانع نیست (ب) تعریف واضح نیست (ج) دوری است.

گزینه‌ی ۴: الف) واضح نیست (ب) تعریف دوری است (ج) دوری است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کتاب درسی در این باره می‌گوید: «اندیشمندانی که تا کنون از آن‌ها سخن گفتیم، عموماً در قسمتی از آسیای صغیر، که آن روزها جزء سرزمین یونان بود، زندگی می‌کردند و هنوز در آتن، خبری از دانشمندان بزرگ نبود. اما به تدریج دیدگاه‌های این دانشمندان، آتن، پایتخت یونان را هم تحت تأثیر قرار دارد و آتن به مرکز نظریات گوناگون و اختلالات فکری تبدیل شد. آرا و نظریات گوناگون و غالباً متضادی که این اندیشمندان عرضه داشتند، سبب شد تا نوعی تشویق و نگرانی بر مردم آن روزگار غالب شود و بذریعۀ اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در ذهن ایشان پراکنده گردد.»

بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که سوفیست‌ها از لحاظ زمانی، پس از اندیشمندان ایونایی مانند تالس ظهور کردند (رد گزینه ۱) و محل ظهور آن‌ها نیز ایونیا یا بخش‌هایی از آسیای صغیر که محل تولد فلسفه دانسته می‌شود نبوده و در پایتخت یونان، یعنی آتن ظهور کرده‌اند (رد گزینه ۲) که تا پیش از آن در آن خبری از دانشمندان بزرگ نبوده است. (تأیید گزینه ۳) با این وجود، در همان زمان نیز آتن به سبب راه‌یای نظرات طبیعت‌شناسان پیشاسقراطی و نظرات گوناگون آنان، مرکز اختلافات فکری و تشویق اذهان مردم شده بود. (رد گزینه ۴)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اولین اندیشه‌ی مشهور هراکلیتوس وحدت اضداد است. اموری که با هم ضد هستند، می‌توانند با یکدیگر جمع شوند و وجود این اضداد است که جهان را می‌سازد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «۱»: هراکلیتوس معتقد نیست که تمام قواعد هستی در حال تغییرند، بلکه اشیا را در سیلان می‌داند. همین قاعده که همه‌ی اشیا در حرکت هستند، از نظر هراکلیتوس یک قاعده‌ی ثابت است.

گزینه‌ی ۳: «۳»: هراکلیتوس بر این عقیده نیست که فقط ظاهر جهان در حرکت است.

گزینه‌ی ۴: «۴»: ثابت جایگاهی در نظام فکری هراکلیتوس ندارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. افلاطون در تمثیل غار می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه انسان را به‌سوی آزادی حقیقی هدایت می‌کند. غار، نماد عالم طبیعت است و سایه‌ها، شناخت‌های انسان از عالم طبیعت هستند. زندانی بودن در بند نیز همان درک نکردن حقیقت بیرون از غار است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پارمنیدس به مفاهیم «بودن» و «شدن» که از مفاهیم اصلی فلسفه هستند، توجه دقیق کرده و تفاوت آن دو را بیان کرده است (رد گزینه ۲). از تالس هیچ نوشته‌ای باقی نمانده است. (رد گزینه ۳). برای نخستین بار فیثاغورس واژه‌ی کیهان را برای جهان استفاده کرد. (رد گزینه ۴)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سقراط هر امری را مورد سؤال قرار می‌داد و روش خاص او برای مردم و به خصوص جوانان جذاب بود. او به مردم می‌آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند. همچنین جهالت افراد قدرتمند و سفسطه‌گر را به رخشان می‌کشید. از این رو، سقراط به چهره‌ای بسیار بحث‌برانگیز تبدیل شد و بسیاری از مردم او را دوست می‌داشتند و چون جهالت سوفسطائیان را نمایان می‌کرد، گروهی نیز از او بیزار بودند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نام فلسفه‌ی مابعدالطبیعه برگرفته از کتاب ارسطو می‌باشد و به این دلیل به مابعدالطبیعه یا متافیزیک مشهور شده است که این بخش از کتاب بعد از کتاب فیزیک قرار گرفته است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هراکلیتوس، علاوه بر حس، عقل را نیز قبول داشت.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «تالس» عقیده داشت، «آب» اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست، زیرا آب می‌تواند به شکل بخار یا یخ درآید (گاز و جامد) و یا به شکل باران سبب رویش گیاهان شود. پس این‌ها شکل‌های مختلف آب هستند و همه چیز در نهایت از آب ساخته شده است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از نظر هراکلیتوس همه چیز در سیلان و حرکت است و شدن (حرکت) را ذات هستی می‌دانست. او در عین حال معتقد بود که وجود اضداد است که جهان را می‌سازد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فیثاغورس بود که ریاضیات را به گونه‌ای خاص با فلسفه و عرفان آمیخت و او دومین فیلسوف بزرگ قبل از سقراط می‌باشد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. الگوی مرز امکانات تولید یکی از الگوهای اقتصادی است که اجازه می‌دهد تا درک بهتری از بده - بستان‌های یک کشور در استفاده از منابع کمیاب پیدا کنید.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی):

- ۱- اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها: ترجیح دادن کالایی ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار تومان - خرید صرفاً به دلیل حراج یا فروش ویژه
- ۲- توجه به هزینه‌های هدر رفته: خوردن کامل غذایی که سفارش داده‌اید ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به دلیل پول پرداخت شده بابت آن غذا - رفتن به کلاس بی‌کیفیت، صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریه آن. (ب)
- ۳- بی‌صبری زیاد: سراغ کالاهای کم‌ارزش آنی رفتن، به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی - برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن (الف)
- ۴- اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن: خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده و پس‌انداز کمتر برای نیازهای آتی - سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی (ج)
- ۵- چسبیدن به وضعیت فعلی: چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده

- محدودیت منابع، مفهوم «هزینه فرصت» را به همراه دارد.

- هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد آن را هنگام انتخاب از دست داده است.

- پس از اولویت بندی گزینه ها، وقتی اولین اولویت را انتخاب کردیم، بهترین اولویت بعدی، هزینه فرصت انتخاب ما خواهد بود. (البته این اولویت بندی برای اشخاص مختلف، متفاوت است.)

ابتدا باید میزان بازدهی (سود) ناشی از هر سرمایه گذاری را به دست آوریم:

(نکته: ۲ میلیارد تومان برابر با ۲۰۰۰ میلیون تومان است.)

سود معاملاتی سهام + سود سهام = سود سالیانه سرمایه گذاری در سازمان بورس اوراق بهادار

$$= \left(2,000 \times \frac{15}{100} \right) + \left(2,000 \times \frac{10}{100} \right) = 300 + 200 = 500 \text{ میلیون تومان}$$

$$\text{سود سالیانه بانک} = 2,000 \times \frac{20}{100} = 400 \text{ میلیون تومان}$$

$$\text{میلیون تومان} = 225 = 225,000,000 = 250 \times 900,000 = \text{سود سالیانه راه اندازی شرکت خدمات ساختمانی}$$

در نتیجه سرمایه گذاری در بازار بورس بهترین و سودآورترین انتخاب است.

منافع بهترین انتخاب بعدی که سرمایه گذاری در بانک (با سود سالیانه ۴۰۰ میلیون تومان) است ولی فرد از آن صرف نظر کرده است، هزینه فرصت انتخاب فرد محسوب می شود.

نکته: تفاوت سود سهام و سود معاملاتی:

سود سهام: مبلغی است که شرکت از سود خالص خود به سهام داران پرداخت می کند. حتی اگر قیمت سهام تغییر نکند، باز هم ممکن است سود سهام دریافت کنید.

سود معاملاتی: سودی که از افزایش قیمت سهام به دست می آید، وقتی که سهام را به قیمتی بالاتر از قیمت خرید می فروشید.

این نوع سود ریسک پذیرتر است؛ چون قیمت سهام ممکن است کاهش هم پیدا کند.

الف) هر نقطه بر روی مرز امکانات تولید، نشان دهنده کارایی است. بنابراین نقاط A, B, C و F کارا هستند.

ب) در نقطه B ، شرکت ۶۰۰ دستگاه اتومبیل تولید می کند و با حرکت به نقطه A تولید شرکت به ۷۰۰ دستگاه اتومبیل می رسد. پس با حرکت از نقطه B به نقطه A ، ۱۰۰ دستگاه اتومبیل بیشتر تولید می شود.

ج) وقتی در بازار اتومبیل خریدار ندارد، بهتر است شرکت همه منابع خود را به تولید موتورسیکلت اختصاص دهد. بنابراین در این شرایط انتخاب نقطه C صرفه اقتصادی دارد.

الف) فردی که به دلیل سوددهی نسبتاً پایین کسب و کارش در چند ماه اخیر، پیشنهاد یکی از اطرافیان مبنی بر شراکت در تأسیس شعبه ای دیگر در منطقه ای پر رفت و آمد را رد می کند: پرهیز از بررسی گزینه های جدید (چسبیدن به وضعیت فعلی)

ب) جوانی که با پولی که از بانک وام گرفته است به صورت هیجانی و بدون تفکر وارد بازار ارز دیجیتال می شود: سرمایه گذاری در زمینه پرخطر بدون آمادگی لازم (اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن)

ج) فردی که کفش های ورزشی اش را با وجود احساس عدم راحتی، به خاطر پرداخت مبلغ بالا برای آن ها و خرید آن ها در تخفیف ویژه، همواره می پوشد: پوشیدن کفش صرفاً به دلیل هزینه ی پرداخت شده بابت آن (توجه به هزینه های هدر رفته)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قانون پنجم اصول انتخاب درست «مقایسه‌ی هزینه‌ها و منافع» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: برای این که تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید به این نتیجه برسیم که در گزینه‌ی انتخابی ما، منافع از هزینه‌ها بیشتر است.

گزینه‌ی «۳»: عبارت «گاهی اوقات گزینه‌های تصمیم ما این است که مطالعه کنیم یا به گردش برویم.» به انتخاب از میان گزینه‌های مختلف، و عبارت «گاهی درباره‌ی میزان مطالعه یا مدت زمان گردش در حال تصمیم‌گیری هستیم.» به انتخاب چه مقدار از هر چیز، اشاره دارد.

گزینه‌ی «۴»: در برآورد و مقایسه‌ی میان هزینه‌ها و منافع، اینکه چه چیزی را هزینه و چه چیزی را منفعت به حساب بیاوریم وابسته به موقعیت‌ها و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی ما است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وقتی تولید ناکارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود؛ بدون آنکه از

تولید کالاهای دیگر کاسته شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- محمد در یک دوره آموزش عکاسی و فتوشاپ رکت می‌کند و بعد از یک جلسه متوجه کارایی کم کلاس می‌شود؛ اما به خاطر اینکه پول شرکت در دوره آموزشی را با قرض از دوستان پرداخته است تا آخر در این دوره آموزشی شرکت می‌کند: رفتن به کلاس بی کیفیت به دلیل پول پرداخت شده بابت آن (توجه به هزینه‌های هدر رفته)

- شخصی برای تعویض خودروی قبلی خود و خرید یک خودروی جدید، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود: برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی زیر بار سنگین بدهی رفتن (بی‌صبری زیاد)

- باغبانی که حاضر نیست پیشنهاد دوست خود برای اصلاح نژاد محصولات و به دست آوردن محصولات بیشتر را بپذیرد: پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید (چسبیدن به وضعیت فعلی)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی عبارات:

الف) هزینه هدر رفته نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم شما داشته باشد.

ب) برای اینکه تصمیم‌گیری منطقی باشد، باید تمام منافع را با تمام هزینه‌ها مقایسه کنید و در نهایت به این نتیجه برسید که در گزینه‌ای که شما انتخاب کرده‌اید، منافع بیشتر از هزینه‌هاست.

ج) به عنوان یک کارآفرین مقایسه میان منافع و هزینه‌های کسب و کارتان، از مهم‌ترین مراحل راه‌اندازی یا استمرار آن است.

د) تنها هزینه‌ای که بر تصمیم‌گیری‌تان مؤثر است، هزینه‌هایی است که در زمان تصمیم‌گیری شما به وجود می‌آیند. هزینه فرصت در زمان تصمیم‌گیری به وجود می‌آید اما هزینه هدر رفته پس از تصمیم به وجود می‌آید و نباید تأثیری در انتخاب داشته باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زمانی که اقتصاد کاراست، یعنی شرکت یا کشور از منابع موجود خود، بیشترین استفاده را می‌برد. در

غیر این صورت حداقل بیش از یک کالا یا خدمت می‌توان در دسترس مردم قرار داد، بدون آنکه کالاها یا خدمات دیگر کاهش پیدا کنند. توجه داشته باشید هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۵۶

الف) در نقطه‌ی «ب» ۳۰۰۰ جفت کفش و در نقطه‌ی «الف» ۲۰۰۰ جفت کفش خریداری می‌شود.

بنابراین هزینه‌ی فرصت حرکت از نقطه‌ی «ب» به نقطه‌ی «الف»، ۱۰۰۰ جفت کفش است ($۳۰۰۰ - ۲۰۰۰ = ۱۰۰۰$) که از خرید آن صرف‌نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینه‌ی فرصت به ریال خواسته شده است و نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف‌نظر کرده‌ایم، در نتیجه خواهیم داشت:

تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است = ارزش هزینه‌ی فرصت

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است $\times$

$$\text{تومان } ۱,۰۰۰ \times ۲۵,۰۰۰ = ۲۵,۰۰۰,۰۰۰$$

$$\text{ریال } ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۰۰ = ۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

ب) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده‌ی مقدار کالای کیف و کفش است که مغازه می‌تواند با بودجه‌ی مشخص ۹۰ میلیون تومان بخرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$۹۰,۰۰۰,۰۰۰ = (۳,۰۰۰ \times ۲۵,۰۰۰) + (x \times ۲۰,۰۰۰)$$

$$\Rightarrow ۹۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ = x \times ۲۰,۰۰۰$$

$$\Rightarrow x = \frac{۱۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲۰,۰۰۰} = ۷۵۰ \quad \text{تعداد کیف خریداری شده در نقطه‌ی «ب»}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قبل از هر تصمیمی در انتخاب کسب و کار، قوانینی باید رعایت شود، این قوانین به‌ترتیب عبارت‌اند از: ۱۵۷

* قانون اول: منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آنها کمیاب‌اند!

(اقتصاددانان منابع تولید را به‌طور کلی در سه دسته طبقه‌بندی می‌کنند: منابع طبیعی (زمین)، نیروی کار و سرمایه

نکته: پول داخل جیب‌تان، مهم‌ترین منبعی است که در اختیار دارید و باید آن را مدیریت کنید. این منبع هر چند یک منبع تولیدی نیست، اما امکانی است که در اختیار شما قرار دارد.)

* قانون دوم: هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید!

* قانون سوم: قید بودجه خود را ترسیم کنید!

* قانون چهارم: هزینه‌های هدررفته را فراموش کنید!

* قانون پنجم: بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۵۸

الف) توجه به هزینه‌های هدررفته

ب) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

پ) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تبلیغات، روشی برای افزایش درآمد از طریق فراهم کردن بازار خوب برای فروش محصولات است. ۱۵۹

در سایر گزینه‌ها از روش کاهش هزینه‌ها (صرفه‌جویی در مصرف آب و برق و جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها) برای دوری از وضعیت زیان استفاده شده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای تصمیم‌گیری درست و منطقی باید به ترتیب قوانینی را رعایت کنیم که عبارتند از: ۱۶۰

۱- منابع خود را شناسایی کنید و بدانید که آنها کمیاب‌اند.

۲- هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید.

۳- قید بودجه خود را ترسیم کنید.

۴- هزینه‌های هدررفته را فراموش کنید.

۵- بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید.

